

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE*

Univerzita Palackého v Olomouci – Filozofická fakulta – Katedra psychologie

Autor práce: **Veronika Lukášová**

Název práce: **Budování identity dospívajících vyrůstajících v náhradní rodinné péči**

Autor posudku: **PhDr. Veronika Šmahajová, Ph.D.**

oponent práce

Autor posudku hodnotí práci v každé kategorii na škále A – F, přičemž hodnota „F“ v jakékoliv kategorii znamená nedoporučení práce k obhajobě. Hodnota A znamená excelentní práci překračující standardní nároky na diplomovou práci. Při uvedení hodnoty A je vždy nutné slovně uvést důvody, v čem je práce nadstandardní. Při uvedení hodnoty D, E nebo F je vždy nutné uvést důvody, které hodnotitele vedly k snížení hodnocení. Průměrně dobrá práce dle požadavků a norem katedry je hodnocena hodnotou B nebo C. Každá oblast hodnocení (viz níže 1 – 5) má jinou váhu při stanovení celkového hodnocení práce. Celkové hodnocení práce je dáno komplexním posouzením práce autorem posudku.

Hodnota

V případě teoretické práce autor posudku extenzivně zpracuje hodnocení v bodě 2, v bodě 3 se věnuje zejména stanovení problému a cílů práce, v bodě 4 se zaměřuje na analytickou práci studenta a schopnost studenta postulovat na podkladě literatury závěry novým způsobem (úhel pohledu, nové spojitosti, kritické myšlení).

A - F

1 Aktuálnost problematiky, originalita práce, společenská potřeba práce, praktický přínos práce.

A

Téma bakalářské práce shledávám jako velmi prakticky užitečné a stále aktuální. Nalezení identity jako stěžejní vývojový úkol období adolescence bývá u dospívajících vyrůstajících v náhradní rodinné péči (dále NRP) zproblematizováno. Zmapování toho, jak do své identity začlenit fakt, že tyto mladé lidi biologická rodina odmítla nebo jim ublížila a co jim pomáhá s vyrovnáváním se s nestandardní životní historií, nasedá na starší české i zahraniční výzkumy, což je zajímavé z hlediska jejich porovnání. Velkým přínosem je zaměření na participanty v období dospívání a analýza jejich aktuálních zkušeností (nikoliv jen formou retrospektivy), což v našem kulturním prostředí chybí.

2 Úroveň a kvalita teoretické části práce (přehled poznatků). Samostatnost zpracování, vhléd autora do problematiky, literární prameny, využití databází, zahraniční literatury.

A

Kapitoly teoretické části práce jsou logicky vystavěny a korespondují s tématem práce. Text je čtivý, obsahově bohatý a informativní. Literární zdroje jsou bohaté, relevantní a autorka práce s nimi flexibilně pracuje. Základní teorie týkající se vývoje a struktury identity jsou doplněny a kriticky porovnány s aktuálnějšími studiemi, což téma posunuje do současnosti i specificky zaměřuje na téma náhradní péče. Pěstounská péče je ukotvena legislativně, dále se autorka zaměřuje na psychologické aspekty vyrůstání v NRP vč. možných vývojově traumatických momentů. Budování identity v rámci pěstounské péče je věnována samostatná podkapitola, což pozitivně hodnotím.

3 Formulace problému a cílů práce, výzkumný design, využití adekvátních metod a technik zpracování (výzkumných, statistických, jiných).

C

Kvalitativní metodologický rámec je vzhledem k povaze i cílům výzkumu vhodně zvolený. Stanovený cíl i vyplývající výzkumné otázky vnímám jako hodnotné. Z hlediska formulací cílů a metodologického rámce studie mám připomínku k používání terminologie „kvantitativní“ metodologie (např. faktory, ovlivňovat) v kvalitativním výzkumu. V kvalitativním výzkumu je také vhodnější užívat termínu participant než respondent vzhledem k povaze získávání dat (kvůli aktivnějšímu zapojení účastníka výzkumu). Primární polostrukturovaný rozhovor je z hlediska triangulace dat vhodně doplněn Dotazníkem sebepojetí dětí a adolescentů Piers-Harris (PHCSCS-2). Co však v textu postrádám je konkrétní znění rozhovoru, nebo alespoň odkaz na uveřejnění jeho podoby v části Přílohy. Pro zvýšení přehlednosti bych doporučila zvýraznit podstatné informace jako typ výzkumu, či metodu analýzy dat (např. tučným písmem). Výběrové kritérium pro zařazení participantů do výzkumu mohlo být více specifikováno (např. věkový rozsah – různí autoři pojmají jinak).

4 Zpracování a prezentace výsledků práce, interpretace výsledků, diskuse, závěry.

C

Uspořádání prezentace výsledků je logické a jasné, přesto bych pro větší přehlednost doporučila využití schémat znázorňujících strukturu výsledků analýzy (např. dle použitých metod, kategorií analýzy), či odlišení výsledných tematických oblastí/okruhů u analýzy polostrukturovaných interview např. tučným písmem. Explicitně není také uvedeno, kterou výzkumnou otázku (tématický okruh) sytí či doplňuje použitý dotazník. Výsledky výzkumu jsou nejprve představeny v rámci případových studií a v rámci nich pak z hlediska metod sběru dat. V rámci části “Výsledky tematické analýzy” jsou kategorie přiblíženy a popsány informativním způsobem a doložené ilustrativními výroky participantů. Přesto, že se jedná o malý výzkumný soubor, bylo by vhodné tvrzení v textu doložit pro objektivnost počtem participantů ($n=...$), u nichž se daný jev/názor objevil (např. kolik je participantů, kteří skórují průměrně, kolik z participantů má staršího sourozence na s. 47 apod.). Pozitivně hodnotím přehledové tabulky o potřebách a hodnotách participantů (Tab. č. 9,10). Diskuze je pěkně vedená, autorka se kriticky zamýšlí nad metodologickými limity (odpovědi adolescentů a nemožnost použití IPA) i výsledky studie, mohla však být více strukturovaná s ohledem na zaměření jejich jednotlivých částí). Největším deficitem je chybějící kapitola, která by shrnovala jasné a stručné odpovědi na výzkumné otázky položené v úvodu empirické části – v Závěru práce mají být jen stěžejní závěry výzkumu.

5 Formální zpracování práce, jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava práce, dodržení publikační normy.

C

Po stránce stylistické je práce na dobré úrovni. Předpoklady bakalářské práce jsou splněny. Text je čtivý, psaný velmi poutavou formou, chybí mi pouze větší přehlednost (např. zvýraznění stěžejních pojmů, témat analýzy, větší struktura Diskuze). Doporučila bych užívat více kvalitativní terminologie, jak jsem již uvedla výše. Citační norma dle APA je dodržena. Rozsah práce odpovídá stanoveným normám – ukázkou kódování v Přílohách nepovažuji za natolik relevantní, že by bylo nutné ji přikládat (naopak již zmíněná ukáзка rozhovoru, nebo systém subkategorií získaný z tematické analýzy dat chybí).

Další poznámky
(nepovinné):

Otázky
k obhajobě
(nepovinné):

Práce byla zkontrolována v systému STAG theses.cz proti plagiátorství se závěrem:
práce je plagiát/ práce není plagiát. * (vyplňuje pouze vedoucí práce)

Hodnocení celkem:

Práci doporučuji k obhajobě

Návrh klasifikace práce: **C**

Datum: 26.4.2022

Podpis: _____

** nehodící se vymažte nebo škrtněte*